Dobbelaeres uit Drongen binnen het Land van Nevele

In de archieven van de Baronie Nevele (ABN) komt men verschillende families tegen die woonden binnen de parochie Drongen, maar op dat deel dat binnen het Land van Nevele hoorde.

In een kaartenboek van 1639 (ABN Nr. 27) worden alle bezittingen van de heer van Nevele weergegeven. Hierin is diverse malen sprake van percelen die grenzen aan 'dhoors Marten Dobbelaere'. Dezelfde erfgenamen van Martinus Dobbelaere bezitten dan een stuk land 'suyt west het straetien … noort oost Lieven Loontiens met zijn leen', ook van land 'oost Lieven Loontiens … west de strate Adriaen Baudonck'. Regelmatig worden zijn zonen Cornelius en Judocus Dobbelaere samen vermeld als eigenaar van een stuk grond 'suyt oost Joos Bogaert noort oost de strate, …' en van een tweede stuk 'suyt de priestraige…'

Dit eerste stuk van de broers Judocus en Cornelius –geërfd van hun vader- is vermoedelijk een perceel van 125 roeden groot dat voordien eigendom was van de kinderen van Mauritius Van Kerrebroeck grenzende in het zuidoosten en zuidwesten aan de weduwe en erfgenamen van Judocus Bogaert, in het noordwesten 'dese proprietaris'… en in het noordoosten de straat 'soo men van nevele naer loo rijt'. Men betaalt jaarlijks hiervoor 10 achtelingen cijns. Het tweede stuk hebben ze geërfd van hun vader en was een half bunder groot (=450 roeden) en gelegen in 'Sweesenackere' grenzende in het zuiden aan de 'priesteraige van Nevele', in het westen aan 'tgulden van Meyghem' en in het oosten aan de erfgenamen van Adrianus Baudoncq. Men betaalde hiervoor jaarlijks 13 achtelingen cijns. Dit stuk was ooit gekocht geweest van Gerolfus Van Quatem *filius gillis.* Er is ook nog sprake van 'een strepe' land van een half gemet groot (=150 roeden), 'bij successie' dat voordien gekocht is geweest van Mauritius Lootens *filius Franchois,* grenzende in het oosten aan hun hofstede, in het zuiden aan de erfgenamen van Adrianus Baudoncq, in het westen aan de *priesteraige lant van Nevele* en in het noorden aan het leen van Petrus Loonckens. Hiervoor betaalde men jaarlijks 13 achtelingen cijns. (ABN Nr. 76, dateert 1660, de latere eigenaars worden telkens ook vermeld, ook in ABN Nr. 374) .

De broers Judocus en Cornelius hebben nog een behuisde hofstede van hun vader geërfd 'groot 250 roeden daeranne ghelant noort oost de vierboomstraete noort west de straete loopende naer lootenhulle zuut oost ende zuut west dese proprietarissen'. Ze betalen hiervoor jaarlijks 3 schellingen parisis als cijns aan de heer van Nevele. Deze grond was indertijd gekocht van Gerardus Van Quathem *filius Gillis*, en Cornelius en Judocus Dobbelaere hadden dit geërfd 'jeghens hunne broeders ende zusters in de verdeelinghe van dese ende andere gronden ghedaen bij consente van Gillijne Van Hove hunne moedere'. (ook ABN Nr. 74, met vermelding van latere eigenaars). De Vierboomstraat is een thans nog bestaande lange straat te Nevele, die gesitueerd kan worden ten noordwesten van het centrum van Nevele.

Ook in een volgend landboek (ABN Nr. 28) worden de 'kinderen Marten Dobbelaere' genoemd wanneer ze een stuk land van 400 roeden 'ghenaemt den Harten Jack' verkopen aan Petrus Martens *filius Pieter*. Dit stuk had vader Martinus gekocht van Jacobus Van Loosvelt en Catharina sMeulenaers. Samen met nog een 'cleyn bosschelken groot 50 roeden sorterende onde de **Lovendegemsche rente'** betaalde hij 20 ponden grooten. Hij betaalt als koper in 1611 het toekomst geld (1 pond 6 schellingen 7 deniers parisis). (ABN Nr. 379). In 1663 wordt zoon Judocus Dobbelaere 'onterft' van dit stuk grond, ook nog van zijn aandeel in de hofstede 'zuut dhoirs Joos Bogaert west

dhoirs *Pieter* Loontjens' (Judocus verkoopt dus zijn deel, ABN Nr 342, notitiebouck vande marckghelden ende dootcoopen).

Balduinus, Gerardus en Florentia Dobbelaere –deze laatste samen met haar man Judocus Van Vlaenderen- worden eveneens genoemd in ABN Nr. 28 en 74, wanneer hun moeder *Gillijne* (=Egidia) Van Hove in 1639 verschillende goederen 'verstorven bij den overlijdene van haere vadere' laat verdelen 'int vriendelijcke ten teken van haere kinderen'. Het gaat hier over volgende cijnsgronden:

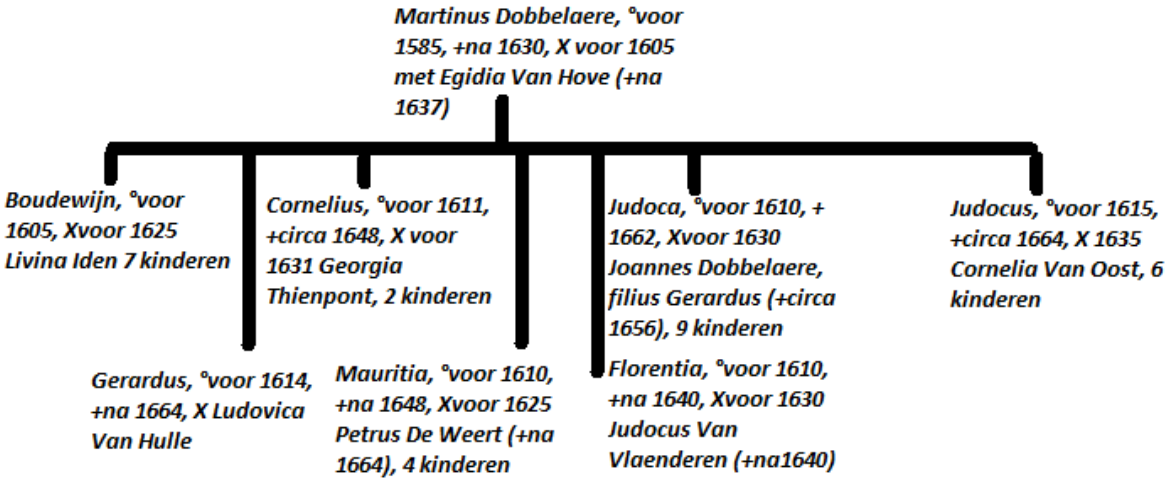
-een behuisde hofstede van 200 roeden groot, grenzende aan de Vierboomstraat in het westen, in het noorden aan Giselbertus Schamp en in het oosten en zuiden 'deze proprietarissen'. Men betaalt hiervoor jaarlijks een cijns van 2 denieren parisis. De latere eigenaars worden vermeld.

-3 onbehuisde hofsteden , samen groot 450 roeden, grenzende in het zuiden aan Livinus Loontiens '**met zijnen leen'**, in het westen aan de Vierboomstraat, in het noorden aan de vorige eigendom, en in het oosten 'de zelve proprietarissen'. Een van de 3 hofsteden heeft *Gillijne* Van Hove geërfd van haar vader, de andere 2 zijn gekocht geweest van Damianus Van Gavere en van Daniel De Splentere. Men betaalt jaarlijks 3 denieren parisis voor de 3 hofsteden samen.

-een stuk land van 700 roeden grenzende in het noorden aan land van de kerk van Meigem, in het oosten aan de heer Joannes Baert '**met zijnen leen'**, in het westen aan 'de voornomde proprietarissen'. Hiervan is terug een stuk van 550 roeden door moeder *Gillijne* Van Hove geërfd van haar vader, het ander stuk van 150 roeden is gekocht geweest van Giselbertus Schamp. Samen bedraagt het cijnsbedrag 1 schelling 10 denieren parisis en een deel in natura ('rentevene' van 3 achtelingen en een aantal 'cappoenen' (=vetgemeste besneden hanen)). Het stuk van 150 roeden is door vader Martinus in 1610 gekocht geweest voor 11 ponden grooten, hij betaalt dan ook toekomstgeld. (ABN Nr. 379)

Deze verdeling wordt ondertekend door Balduinus (*Bouwen*) Dobbelaere en zijn schoonbroer Judocus Van Vlaenderen.

In onderstaand schema wordt nog eens de gezinssamenstelling gegeven van Martinus Dobbelaere en zijn echtgenote Egidia Van Hove (De Dobbel-Beker 4/2018). Opvallend is dat deze familie regelmatig vermeld wordt in de Staten van Goed van Drongen, en dus zelf niet in het Land van Nevele woont. Ze hebben wel via hun moeders erfenis, diverse eigendommen bekomen in het Land van Nevele waarvoor ze cijns dienen te betalen als erfgenamen. Opvallend is ook dat dochter *Maurijntken* Dobbelaere (XPetrus De Weert) hier niet vermeld wordt.

Vader Martinus Dobbelaere wordt vermeld (ABN Nr. 71) wanneer hij in april 1606 achterstallige cijnsrente betaalt, en nog eens in 1613 voor de afgelopen 4 jaar! In het 'Maercgelden bouck' van 1594/96 (ABN Nr. 103) wordt hij als *Marten De Dobbelaere fs Baudewijns* samen met zijn echtgenote *Gelijne van Hove fa Willems* genoemd: zij heeft dan een hofstede geërfd van 2 bunder groot (=1800 roeden) 'daerinne begepen een geruineert hofstedeken liggende in twee partijen gesepareert met een haghe'. Het land grenst in het westen aan de Vierboomstraat, in het noorden aan Daniel Van Splentere *fs Laureys* met zijn hofstede, in het noorden aan de waterloop 'loopende achter den huyse' en nog in het noorden 'de kercken lant van meyghem'[1]. In de marge wordt nog genoteerd dat *Gelijne* Van Hove een broer Mauritius heeft 'die in de wandelynghe is ende niet en weet ofte noch in levenis ofte niet ende so verre als hij noch leeft'. Vermoedelijk is dit dus de ouderlijke grond waarvan eerder sprake was en die Egidia Van Hove van haar vader geërfd had. Zij heeft blijkbaar ook het stuk toebehorende aan haar broer dan 'in bezit'. En het is deze eigendom die blijkbaar later verdeeld wordt over haar kinderen.

<u>Nog over andere kinderen van Martinus Dobbelaere</u>

In het heerlijk renteboek 'Dhamere' van 1639-1640 (ABN Nr. 74) is er sprake van Judocus Bogaert die een stuk land van 370 roeden gekocht heeft, gelegen 'in den ham ghenaemt de upwenninc bulc' en grenzende in het oosten en zuiden aan 'het straetken weghende naer den Ham', in het westen aan de erfgenamen van de heer Joannes Baes en in het noorden aan de weduwe en de erfgenamen van Jacobus Herplof. Jaarlijks diende er een cijns betaald te worden van 9,5 achtelingen in natura en 5 deniers parisis in contant geld. De verkopers zijn:

-Guillelmus Yde en zijn huisvrouw Joanna Dobbelaere (1/3 deel)

-Jacobus Van Mullem en zijn huisvrouw Magdalena Dobbelaere (elk 1/6 deel ?)

-Joannes Van Plassche en Judoca Dobbelaere *filia Marten* (1/3 deel)

Deze personen kunnen gelinkt worden aan het gezin van Martinus Dobbelaere en Joanna Van der Cruussen (+ca 1589). Het betreft hier een eerste huwelijk van Martinus, hij hertrouwt na 1590 met

[1] Dit is eigendom van de kerk van Meigem. Elders is er sprake van de *priesteraige* (=pastorij) met eveneens een aantal grondeigendommen.

Egidia Van Hove. (De Dobbel-Beker 4/2018). In ABN Nr. 175 (rekening van de ontvanger 1648-1650) wordt Judocus Bogaert vermeld wanneer hij 'sheeren maercghelt' betaalt voor het tweede stuk. Hij moet dit dus opnieuw verkocht hebben.

Martinus Dobbelaere is twee maal gehuwd en wordt met zijn familie in de staten van goed van Drongen genoemd. Hij koopt blijkbaar begin 17de eeuw een aantal eigendommen die in het Land van Nevele gelegen zijn, en zijn tweede echtgenote erft er percelen van haar vader. Al deze eigendommen worden bezit van de kinderen van Martinus en zij verkopen gedurende de tweede helft van de 17de eeuw een groot deel van deze bezittingen terug verder. De 'aanwezigheid' van Dobbelaeres in de archieven van de Baronie Nevele wijst dus op een korte periode van bezit van cijnsgronden door families die eigenlijk in Drongen woonden, maar dus toch als erfgenamen cijns betaalden aan de heer van Nevele.

Marc Van Stappen, 2020, www.stap-brug.be